

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felolós szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

Szász Gerő, református esperes.

Hosszu közhasznú munkásság után mostanában vonult nyugalomba Szász Gerő, református esperes, aki negyvenöt esztendeig volt lelkipásztor az Urnak kertjében.

Ennyi időt eltölteni Istennek tetsző foglalkozásban egymagában véve is nagy érdem. S ha még hozzá vesszük, hogy Szász Gerő lelkipásztori teendői mellett az irodalomnak is hasznos szolgálatokat tett. Szakadatlanul munkálkodott a közjó előmozdításában, fájó szívvél látjuk visszavonulni, 45 év után a közélet mezejéről.

A nemes papi férfit életrajzi adatait az alábbiakban közöljük:

Szász Gerő ref. esperes 1831-ben született Ördögkeresztúron. 1840-ik évben, Kolozsvárt kezdte tanulmányait; résztvett a függetlenségi harcban is, melynek leveretése után az osztrák hadseregbe besorozták s így papi tanulmányait csak két év múlva folytathatta. 1856-ban segédlelkész lett, majd néhány

évig külföldön folytatta tanulmányait. 1859-ben hazakerülvén a berlini egyetemről a kolozsvári református egyház lelkészeül választotta. Szász

Gerő 1867-ben lett esperes s nemsokára pedig az egyházkerület igazgatótanácsosa. E diszes állásban számtalan tanujelét adta úgy az egyházhoz való ragaszkodásának, mint annak ügyvitelében tanúsított buzgalmának.

Tevékenysége jutalmául 1885-ben megválasztották egyházkerületi főjegyzővé és egész a legutóbbi időkig viselte ezt a diszes állást. Szász Gerő kitűnő egyházi szónok volt, ki ékes szólásával elragadta hallgatóit. Irói munkássága is széles körökben mozgott; költői művei kedves olvasmányát képezték a hatvanas évek irodalompartoló közönségének,

Sok költői elbeszélést írt és ebbeli munkássága révén lett tagja a Petőfi-társaságnak. Ő alapította az Erdélyi irodalmi társaságot, melynek még ma is alelnöke.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Huszezer munkás.

Boldogok volnánk, ha huszezer munkás elhelyezéséről irhatnánk, de a keserűség tölti el sziveinket, mikor huszezer magyar munkásról, mint vándorbotot vevő kivándorlóról kell írunk. Itt, Magyarországon szívében, a székesfővárosban, huszezer munkás készül egyszerre elhagyni hazáját, mert — nincs munka. Huszezer ember, kiknek minden ereje a haza felvirágozásáért munkált akkor, mikor erős karjaikkal a napikenyeret keresték.

Egy országot lehetne meghódítani annyi erős emberrel és mi tehetetlenül kell hogy végignézzük a veszteséget.

De mi okozza ezt a nagyarányú munkacsökkenést?

Erre több ok van, de legfőbb okot magunkban kell keresnünk. Szidhatjuk a kormányt, a munkaadókat és mindenkit, de legelőször magunkon kezdjük, mert ez a legigazságosabb, a legközvetlenebb.

Mi magyarok nem szeretjük egymást, nem pártoljuk egymást, nem támogatjuk egymást. Ez az igazság! Nálunk az összetartás a borzasztalon túl nem található és ez okozza bajaink legtöbbjét.

Most már aztán áttérhetünk a többi okokra is. Budapesten a kiállítás óta megszűnt az építési ipar. Öt-hatezer építési munkás maradt munkanélkül, de inkább a magyarok, mert a külföldi, az idegen munkás segített egymáson, dolgot szerzett honfitársának is. Az építési ipar szünetelése érezhető lett majdnem minden iparnál kivétel nélkül. Ugy össze van forrva egyik ipar virágzása a másikkal, mint az emberi test részei. Ha beteg a láb, a kéz is bágyadt lesz, a fej is fájni kezd. Az egyszerre megcsappant építkezések rossz hatását megérezte minden iparos a fővárosban.

Most negyedik éve tart az erős rohammal beállott nyomor a munkásosztálynál. Elég szégyen, gyalázat, hogy az idegen jövevények jobban elhelyeztetek, mint a mi saját véreink. A gyárakban minden száz munkásból 70—80 idegen. A mesterségek között mindenfelé uralkodó nyelv: a német és nem a magyar. A kormánynak kötelessége ezen változtatni. Hasson oda, hogy a magyar munkás előnyben részesüljön itthon, a saját szülőföldjén.

De a magyar munkás is alaposan változtassa meg eddigi önző természetét. Szeresse egymást, támogassa honfitársát. Ezeket tanulja meg a jött-ment idegenektől, akik az összetartással boldogulnak és a legelső helyeket foglalják el gyárainkban, műhelyeinkben.

A munkahiány miatt *valakinek ki kell menni*

az országból, tehát menjen ki az idegen! Maradjon benn a magyar. Erre törekedjenek, ezt az eszmét támogassák a munkaadók. De ezt segítsék elő, tegyék lehetővé a magyar munkások az összetartás által, mert a kormány sem fog késni a bajok orvoslásával, ha látja a magyar faj erejét, összetartását, melylyel azt követeli magának. *Székely Baka.*

A debreczeni véres választás.

A múlt esütörtökön megejtett debreczeni pótválasztás véres összetűzésre szolgáltatott alkalmat a katonaság és polgárság között. Az eset részletei a következők:

Kévessel hat óra után volt, mikor az elnök kihirdette a választás eredményét, mely szerint Dobieczy Sándor szabadelvű 172 szótöbbséggel Debreczen város 3-ik kerületének képviselőjévé választott. Alig, hogy az eredmény elhangzott, megperdült a dob, harsogott a trombita s a huszárság rohammal kényszerítette a népet a visszavonulásra. A huszárok segítségére voltak a 39-es gyalogosok, akik a puskatussal igyekeztek megtisztítani a térséget.

A nép nagy része azonban nem akart hátrálni. Kövek repültek a katonák felé, kik közül négyen a fejükön megsebesültek, köztük Kozma Imre őrmester is. Igen sokan sebesültek meg a polgárok közül is. Akadtak olyanok, kik a katona fegyverét megragadták. Egy ilyen összeverődött tömegben szerencsétlenül járt Kiss Péter csapos, akinek keresztül szurták a lábát. A csapos ott esett össze az Ökrényi-féle gyógyszertár előtt. A tér és a gyalogjáró már régen megtisztult és Kiss Péter még mindig ott feküdt a földön, tehetetlenül. Véletlenül arra járt a felesége, aki mikor meglátta férjét a földön, odaugrott hozzá és kiméretlenül rárivalt:

— Ugy-e megmondtam, hogy ne gyere ide!

És nyomban rá arcul is ütötte. Csak mikor látta, hogy sulyosan megsebesült, lett szelidebb az asszony.

Mikor a huszárok a tömeget a Hungária-kávéház és a postaépület felé szoritották, éppen akkor közeledett a kis vasút, mely egy fiatal, tizenkilenc éves leányt elgázolt. A lánynak mind a két lábán, alul keresztülgázoltak a vonat kerekei. A szerencsétlent kórházba szállították, ahol megállapították a személyazonosságát. Pottermann Teréznek hívják. Ballábából még az éjszaka le kellett vágni.

Mindezek után a tömeg még folyton együtt maradt és éltetve jelöltjét, a katonaság visszavonulása után nyomban összeverődött. Erre a huszárságot újabb rohamra vezényelték.

Ezután már rettenetes képet öltött a főtér. A népet lesszorították a mellékutakra, szuronyos katonák rohantak fel-alá és csodálatosképpen a nép még mindig nem akart oszlani. Kövek repültek

szerteszét, felszedték még a gyalogjárókat és darabokra tört kövekkel zúzták be a kirakatok ablakait. A gázlámpákat összetörték, a lángokat eloltották, az egész főuteza sötétségben volt. A városházán, a királyi táblán, a Tisza- és Podmaniczky-palotán és sok magánházon egyetlen egy ablaktábla sem maradt.

Az egész helyőrség az utcákon járkált s többször összeütközött a tömeggel. Valaki revolverből háromszor lőtt, ami csak fokozta az izgalmat. Voltak, akik mellékutczákba vonultak és békés polgárok vagyonát megrongálták, olyan fékeveszett módon, hogy ez már nem is volt elfajult tüntetés, hanem valóságos harez. A zavargók által okozott kár 100.000 koronára tehető.

Mit csinál az országgyűlés?

Még csak egy-két helyen van hátra a választás. Rövid időn összeül az országgyűlés. Elég esendben, elég tisztességesen folyt le a választás a régiékhöz képest.

Azonban most is esett hiba itt-ott, de nem mindenütt, miként régen. Kormányelnökünk rendszerével megszabadította az országot a választási visszaélések miatt emelt panaszoknak valóságos átkától.

A parlament tehát a folyó ügyeknek, aminők a felirati vita, a költségvetés és az idén immár elkerülhetetlen időszerű ügyek letárgyalása után bele foghat ama nagy feladatok végzésébe, amelyek a törvényhozásra ezután várnak.

Igazságügyi téren még ez évben a t. Ház asztalára kerül a *polgári perrendtartás új és teljes tervezete*.

A honvédelmi miniszter a legutóbbi népszámlálás adatai alapján új *védőjavaslatot* fog a parlament elé terjeszteni.

A kultuszminiszter folytatni fogja közoktatásügyünknek a nemzeti konszolidálás érdekében szükséges további kiépítését s a katolikus autonomia és kongrua kérdésének megoldását.

A pénzügyminiszter okvetlenül fontos javaslatokat fog előterjeszteni az adók reformálását illetőleg.

És mindezekon kívül sorra fognak kerülni az *Ausztriával való viszonynak végleges módon való nyélbeütése*, úgy hogy a monarchia nagyhatalmi állása teljesen megszilárdítva fennállhasson és a *közigazgatás államosításának rendezése*.

Szóval, a kormány gazdagon el fogja látni a törvényhozást anyagi és szellemi színvonalunk emelésére szolgáló teendőik anyagával és remélhetőleg a törvényhozás feladata magaslatára emelkedve, képes lesz kicsinyes személyeskedések, pártboszantgatások mellőzésével, az ország javát hathatósan előmozdítani.

A soproni bankbukás.

Arad, Kis-Czell, Mármaros-Sziget és annyi számos virágzó vidéki város után végre elkövetkezett Sopron, a takarékpénztári bukások sorrendjében. Annak a súlyos csapásnak következményei, melyek Sopron városát az alább ismertetendő bankbukással érték, egyelőre kiszámíthatatlanok.

Lapunk fennállása óta következetesen a szövetkezeti eszme üdvös voltának hirdetője, elégszer hangoztatjuk, hogy az olesó hitel kielégítésére egyedüli üdvös forma a szövetkezés, melynek ezernyi szervei az ország minden vidékén immár elég sikerrel küzdenek a drága takarékpénztári kölcsönök ellen. A nagyközönség azonban csak nehezen ismeri fel a a szövetkezésben rejlő hatalmas erőt és számtalan előnyöket, ha pénze van siet azt elhelyezni a kevés kamatot nyújtó takarékpénztárakban, melyek a hitelre szoruló részét a közönségnek kölcsönkamat czimén nem egyszer 15—20%-os perczenttel megszarolják különböző ezimek örve alatt.

Az alábbi soproni eset újabb intő példa a közönségnek arra, hogy a gombamódra szaporodó vidéki bankok és pénzintézeteknek hátat fordítva hitel-szövetkezetekbe tömörüljön s megtakarított filléreit azokba helyezze el, viszont ha szükséges hitelszükségletét azokból fedezze.

*

A soproni Építő- és Földhitel-bank bukásáról beszéltek a héten országszerte. A soproni törvényszék 2 igazgatósági tag kérésére elrendelte az intézet ellen a csődöt, mert ez fizetési kötelezettségeit teljesíteni nem bírta s a megejtett vizsgálat a bank pénztárában 1 fillért sem talált. A bank vezérigazgatója Schladerer Alfréd a felfedezés hírére véve, eltűnt a városból s pár nap mulva akadtak holttestére a városon kívüli erdőben, hol önkezével vetett végett életének.

A vizsgálat óriási visszaéléseket derített fel, az intézet könyveit évek óta hamisították, hamis mérlegeket adtak ki és magas osztalékok fizetésével esalták lépre a hiszékeny embereket. Hozzávetőleges számítás szerint 5 millió koronára becsülik a kárt s ezt a rengeteg összeget legnagyobb részben szegény földhözragadt emberektől harácsolta el a bank, melybe azok vak bizalommal helyezték el megtakarított filléreiket.

A városi pénztár ugyszinte a megyei árva-pénztár, nagyobb kereskedőcégek óriási összegeket helyeztek el az intézetnél s a Lenck cég maga mintegy 200 ezer koronával van érdekelve.

Az igazgató bűnös üzelmeivel sok családot tett tönkre és Sopronban ennek a jólétéről és élénk kereskedelméről ismert városnak gazdasági viszonyait alapjában megrendítette. A kis emberek egész serege kétségbeesetten várja, hogy mi lesz megtakarított filléréivel. Az intézet igazgatósági tagjai, köztük a város polgármestere is anélkül, hogy átvizsgálták volna az intézet mérlegeit, látatlanból aláírták azt s Schladerer iránti vakbizalomból, aki nagy lábon élt, fényes háztartást tartott s az ördög bibliáját a kártyát szerette.

Hires olasz rabló elfogása.

Mult héten elfogták Musolino, hires olasz rablót. Most, mikor a művelt államokban oly előrehaladt a rendőri rendszer, szinte csodálkozunk, hogy miként lehet hires rablómesterséget üzni hosszú időközön át. És imé lehetséges. Olaszország enyhe éghajlata alatt élt egy ember, aki a rablás mesteriségét jüzte rendszeresen.

Üldözték Musolinot szakadatlanul. Az állam egy millió lírát költött arra, hogy elfoghassa a rettegett zsványvezért. *Fejére ötvenezer lira van kitüzve*, ami igen szép összeg.

Végre elfogták a csodásan ügyes rablóvezért éppen akkor, mikor hajóra ülve Amerikába akart vitorlázni.

Hogy miként lehetséges a mostani katonás világban egy rablóvezérnek évtizedig üzni a mesteriségét, azt csak abból lehet megmagyarázni, hogy Musolino nem közönséges kepczabetyár volt, hanem a szegények gyámolítója, a kis emberek, a munkások jöltevője.

Nem is látszik arczán a rablóvezér zord kinézése, csupán valamivel élénkebb szemei vannak, mint honfitársainak. A kalábriai kerület lakói rajongással szerették a banditafőnököt, mert a mióta ottan föllépett, azóta félannyi rablás sem történt, mint azelőtt. Ő védelmezte a föld népét, a föld népe rejtegette, őrizte a bandita vezért. Nem is örvendenek Musolino elfogatásán, sőt ahol elfogták, oda emlékkövet állitanak. A kormányhoz pedig kérvényt adnak be, hogy ne akasztassa fel a rablót.

És még azt mondják, hogy a nép háládatlan. Nem. Arra bizonyosság a Musolino esete. A nép, az ország gyermekei mind-mind a rablóvezér pártján vannak. Hát nem regényes korszakot élünk?

Mikor megmotozták egy imakönyvet találtak a rablóvezérnél, mely *Jézus Krisztus szenvedéséről* van írva. Az imakönyv első lapjára ezt írta Musolino: *Ameddig ez nálam van, nem mulok ki erőszakos halállal.* Ezt kérelmére nála hagyták, mikor börtönbe került.

Rómából, Olaszország fővárosából jelentik, hogy a belügyminiszter táviratilag üdvözölte a hires rablóvezér elfogóit. Musolino ügyének tárgyalásáról megfogunk emlékezni.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Barát bá' — a szövetkezet apostola.

Meg kell adni, hogy ma már az ország minden zugába elhatott hira a szövetkezésnek.

Beszélnek, olvasnak róla itt is, ott is! És hány községben sóhajtanak fel emígyen:

— Hát vajjon nálunk mikor lesz en?

— Bezzeg a mi falunkban nincs, aki mozogjon.

— Pedig bizony nálunk is elkélne a hitel, vagy fogyasztási és egyéb szövetkezet!

És bizony legtöbb helyen csak *sóhajtas* marad a leghőbb óhajtas, kíváncsalom is.

Mert nincs, aki mozogjon. Nincs, aki kezdje.

— En már öreg vagyok arra!

— Nekem nem lehet, mert sok az irigyem!

— Meg aztán nem is értek hozzá.

Akkorátosan ilyenképpen állott a dolog *morgó-hegyi* községben, mint az imént la elbeszéltem. Ott

is sóhajtottak! Ott is olvastak, hallottak sok minden szépet, jót a magyar boltról. Még sem akart mozdulni senki emberfia.

Pedig kegyetlen szükség van itt erre a magyar boltra. Czundra portékát kell elfogadnia drága pénzért a morgóhegyi czibisnek, vinczellérnek. Piszkos szatócsboltokban mérik a közel város bukott kereskedőtől vásárolt, patkányjárta egérlátogatta lisztet és egyéb nemü jószágot. Hát még aztán a vitriolos pálinkát! Azt is suttogják, hogy azok a szatócsboltok valóságos zugzalogházak. Szőlőt, terményt, dinnyét lehet ott elhelyezni. No de elég! *Ne szólj szám, nem fáj a fejem!*

Igy állván a dolog, természetesnek fogjuk találni, hogy a morgóhegyesi nép napról-napra sóhajtozott! A szövetkezés vágya valósággal győrtörte azt a népet.

Mert volt egy nyugtalan szellem ott, mely nem hagyott békét az embereknek. Mindennapi szava hangzott: — Szövetkezzünk!

És járta a sort, mint valami nyugtalan lélek, aki kísérgetni akar.

Ez az öreg Barát bá'. Igen, Barát bácsi az ő becsületes neve ott a morgóhegyi községben minden emberfiának.

Meg van már egy néhány éves... hatvanon tul várja, hogy hetvenedjék. De azért fiatal a lelke, akár mikor sor alá került.

— No hát ha senki nem meri tartani a hátát, majd tartom én.

És megindult.

Kétszáznál több embert gyűjtött már, akik mindannyian szövetkezni akarnak. Ő maga járt le a közeli városba. Tanácsot kért, erőt meritett, segédelmet kapott.

A morgóhegyesiek megmozdultak.

De nem maradt nyugton a rossz szellem se, amely a világ kezdetétől fogva mindig kíséri, miként az árnyék a jó szellemet.

Barát bá' után kiáltottak a szatócsboltból:

— Öreg, nem éri el maga azt, hogy abból a boltból egyék.

Az öreg rá se hederített. Igaz, hogy vén ember, közelebb hajlik a feje a sirhoz, mint a bölesóhoz, hát hiszen ha ő nem eszik, majd eszik ám a fiatal nemzedék.

— De meg kell lenni! Ez a fő. Haladj öreg Barát — előre.

Igy zümmögött az öreg magában. Aztán fordított gondolatán és rögvest azzal tusakodott, hogy mi módon kén hát nyélbe ütni — a dolgot.

Mikoron pedig érezte, hogy emberei rendben vannak, akkor fogja magát és irt a központba.

A központból jött a szakértő — és megtanította az öreg Barát bá'-t a további teendőkre.

— Ni te mán — koma, szólott egy reggel oda Barát bá' a komájának, — levelet kaptam.

— Fele se tréfa ennek, — aggódott a koma. — Öreg bá', fenyegetnek, hogy így, meg úgy leszen!

— No ne félj, koma. Az nem baj! Csak meglegyen. *Ez a levél* is mutatja, hogy nekünk nagy kegyetlen szükségünk van ám a fogyasztási szövetkezetre.

Aztán ment, járt tovább Barát bá' házról-házra, mint a szellem, mely nem nyugszik, míg fel nem ébreszti az alvókat.

Öreg bá mikor a napokban meghallottam, mily szép sikerrel alakult meg a morgóhegyi magyar bolt: úgy szólottam magamban:

— A szövetkezeteknek is vannak apostolai.

A szövetkezeti ügy Finnországban. Finnországban most jelent meg a »Pellerno« társaság első évkönyve, melynek ezéjja mindenféle szövetkezet terjesztése Finnországban. A társaság alakuló közgyűlése 1899. október 2-án volt és az évkönyv 1900. december 31-éig szól. Az igazgatóság elnöke dr. Gebhard Hannes. A társaság 16.000 márka állami segínyt kap, melyet 5 év alatt kap meg és negyedévenként utalványozzák. Az első évben 518 tagja volt, ezek között 102 élethossziglanra. Az adományok és tagsági illetékek 20.400 márka bevételt eredményeztek. A társulat székhelye Helsingfors, hol hivatalos lapját is kiadja. 1900-ban volt összesen 237 parasztegylet, melyek a szövetkezeteknek felelnek meg 12.669 taggal és a közösen beszerzett áruk értéke 552.356 márka volt. (1 márka = körülbelül 1 korona 20 fillér). Ha tekintetbe vesszük, hogy 1898-ban csak 50 ily parasztegylet volt 1899 taggal és a beszerzett áruk értéke 20.092 márka volt, látszik, már mennyire fejlesztette eddig is az egyesülést a Pellerno.

Hány ipari szövetkezet van hazánkban? Az Országos Központi Hitelszövetkezet hivatalos lapja írja a következő érdekes dolgokat: Ennek megértése végett tudnunk kell, hogy a hazai ipari szövetkezetek jelenleg kétfélek és pedig először az 1898. évi XXIII. törvényezik alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozók, melyek közt hitelszövetkezetek is vannak és másodsor a központ kötelékén kívül álló régi ipari szakszövetkezetek, melyekbe a hitelszövetkezetek nem vonhatók be, mert ezek nem kizárólag ipari célokra alakultak. Összesítve, az elsőbe tartozik a szakcsoporthozkal együtt 91 ipari szövetkezet. Ezek közül tizenkettőnek székhelye Budapest, a többiek pedig a vidéken vannak; 84 újonnan alakult, 7 a régiekből átalakult: 51 ipari hitelszövetkezet, 40 pedig szakszövetkezet. Ez utóbbiak közül 11 nyersanyagbeszerző, 20 termelő és 9 árucesarnok szövetkezet. Szakma szerint 23 tartozik a bőrparhoz, 12 a faiparhoz, 2 a szabóiparhoz, 1 pedig a borbélyok, 1 a kosárfonók és 1 a fazekasok érdekeit szolgálja. A második kategóriába tartozik összesen 37 szakipari szövetkezet, melyek nem tartoznak a központ kötelékébe. Ezek közül 17 nyersanyag beszerző, 15 termelő és 5 árucesarnok-szövetkezet. Szakma szerint 22 a bőrpar, 4 a textilpar, 3 a faipar, 3 a kalaposipar, 2 a vendéglősipar, 1 a sütő-, 1 a vasipar és 1 a mészáros- és hentesipar ezéjjaire szolgál. Mindösszevéve van nálunk 128 ipari szövetkezet. Ezek közt 28 nyersanyagbeszerző, 35 termelő és 14 árucesarnok-szövetkezet. Szakma szerint 45 a bőrpar, 15 a faipar, 4 a textilpar, 3 a kalapos-, 2 a szabó-, 2 a vendéglős-, 1 a borbély-, 1 a kosárfonó-, 1 a fazekas-, 1 a sütő-, 1 a vasipar és 1 a mészáros- és hentesipar érdekét szolgálja; 51 hitelszövetkezet pedig a központ kötelékében kölcsönökkel támogatja a kisipart.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Hogy Botha, a burok fővezére áttört a bekerítéssel fenyegető öt angol tábornok zsoldosain, nem sok hir érkezett az északi harez-térről. Annál több és érdekes hir jön a Fokföldről, hol a kalandozó bur parancsnokok a Fokváros közelébe jutottak. Az angol hadihajók legénységét a város védelmére partra szállították. A fokföldi hollandusok felkelése igen fenyegető mértékben történik, mióta a kegyetlenség, az akasztás, főbelövés, botozás megkezdődött. Ez a vadakhoz illő bánásmód elkeserítette az angol alatvalókat és az erószak nemhogy megfélemlítette, de feltűzelte a népet.

Erdekesebb hirek is érkeztek ennél a héten. Ugyan is Botha, a burok fővezére tudatta az angol fővezért, hogy ahány bur tisztet főbe lövetett, felakasztatott, ő is ugyanannyi angol tisztet lövetett főbe és akasztatott fel. Ezt a megtorlást pedig folytatni fogja Botha. Igen helyes. Mi már régen megírtuk, hogy fatálhoz fakalán kell, vagyis ha te ütöd az én zsidómat, én is ütöm a tiedet. Két esztendei tapasztalat után határozták ezt el a burok. Mégis nagyon vallásos, becsületes emberek lehetnek. Most aztán a tanyák felégetését is vissza adják a fokföldi angoloknak. Ez a helyes. Hadd érezzék, hogy miként esett a nélkülözés a mindenekből kifosztott buroknak. Ezek után tán az angol közvélemény is fordítani fog eddigi irányán s véget vetnek a gyálatatos háborunak, melyben egy szabad nép elnyomására törtek.

A héten nagyobb esatákról hirt nem adtak, de várjuk a Botha fővezér visszavonulásáról szóló híreket.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése október hó végével lejárt és akiknek mai számunkhoz utalványt mellékelünk, felkérjük, sziveskedjenek az előfizetést megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

Ő Felsége a király több mint egy hét óta körünkben időzik. Gödöllőről többször bejön a fővárosba, kihallgatást ad, majd a főváros nevezetes intézményeit látogatja. Gödöllőn egyébként vidám udvari élet van mostanában, majdnem mindennap hajtóvadászat van. Ő Felsége csütörtökön délután megtekintette az elkészült új házat is.

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékotokat adjátok tudtul mielőbb az előljárásnak, hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

A hercegprimás jubileuma. E hó 25-ikén volt tiz éve, hogy a király Vaszary Kolos panonnalmi benczés főapátot Magyarország hercegprimásává kinevezte. A róm. kath. papság nem készült ugyan semmi külső ünnepségre, de azért szeretettel gondolt mindenki e napon az egyháznagyra, aki magasztos jelszavához hiven mindig és mindenütt a békét hirdeti, mint a szeretett legszebb kiegészítő részét.

Öngyilkos huszárok. Nagyváradon egyszerre két ujoncz huszár akasztotta fel magát. Az egyik Halamaj Ferencz Boros-Sebesre, a másik Szüts Ferencz Békés-Gyulára való volt. A kettős öngyilkosság ügyében, melynek alighanem a kegyetlen bánásmód lesz az oka, a parancsnokság szigorú vizsgálatot indított.

Az árva keresztelője. Nagy-kikindán minap temették el báró Eiselberg Alfréd huszárfőhadnagyot, aki gyermekágyban elhunyt felesége után a halálba ment: főbe lőtte magát. A mélyen megrendítő családi szerencsétlenséget az élete első percétől fogva árván maradt eseesemő leánya keresztelője követte. A kis esőpség, akinek sejtelve sincs róla, milyen gyászszal jött a világra, egészséges, erős leánya.

Betörő katona. Sátoralja-Ujhelyről írják, hogy Sztrella Gyula miskolezi káplár polgári ruhában megszökött és Bohuska Mária esavargónővel Mező-Zomborban éjfélkor behatoltak Semse Kálmán ev. ref. lelkész lakásába, feltörték a pénzes szekrényt, kirabolták és a nádasba menekültek. A szerrenesi esendőrség azonban már másnap elfogta a betörőket és Sztrellát a miskolezi térparancsnoksághoz szállították.

Gilisztafészek a gyomorban. Bécsi orvosi körökben egyébről sem beszélnek, mint egy ottani nagyiparos fiának esetéről, a mely páratlan az orvostudomány irodalmában. Néhány hónap előtt történt, hogy a 23 éves fiatal ember megbetegedett. Minden jel arra mutatott, hogy a betegség bélbaj. Hosszas kezelés után sem tudták a házi orvosok a baj okát megállapítani s ugyanígy járták azok az orvostanárok is, akiket tanácskozásra hívtak meg. Hiába volt minden gondos ápolás, a beteget folyton láz gyötörte. Közbe észrevették az orvosok, hogy giliszták válnak ki a beteg testéből. A szegény fiatal ember végre meghalt. Fölbontozták a holttestét s arra a meglepő felfedezésre jutottak az orvosok, hogy a beteg gyomrában gilisztafészek van. A gyomor úgy át volt lyukasztva, mint a szita. A vastagbél tele volt gilisztatojásokkal, de az anyaállatot nem találták meg. Az orvosok folytatják a kutatást, hogy megállapítsák, milyen módon jutott a féreg a gyomorba.

Készülődés a télre. A télen az inség előreláthatólag még nagyobb erővel fog pusztítani, mint a mult télen. A bpesti józsefvárosi előljáróság már készül, hogy amennyire a hatóság és a társadalom áldozatkészsége megengedi, enyhítsen a nagy inségen. Az előljáróság épületében van a kerületi népkonyha s munkás-kaszinó. A helység azonban már tavaly szük volt. A jótékonyági egyesület választmánya legutóbbi üléséből arra kérte a tanácsot, hogy az előljáróság egyik udvarát üvegfedővel lássa el s mélyítse le a konyha színvonalára, hogy a földött udvart a népkonyhához csatolhassák.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az állattenyésztő teendője.

Hazai állattenyésztésünk az utóbbi időben ismét kedvező lendületet nyert. Kétségtelen, hogy ezen mozzanat részint a kormány, részint a gazdasági egyesületek messzemenő tevékenységének köszönhető. Hogy ezen tevékenység nem marad gyümölcsötlenül, láthatjuk mindenhol. Alig van már vidék, a hol vagy a lótenyésztésben, vagy a szarvasmarha és sertésenyésztésben kitünő anyagot ne találunk. Most csak az a feladat, hogy ezt az anyagot megtartsuk, vagy inkább még nemesítsük. Számítalan az a mód, a melyet e tekintetben érvényesíteni kell, de mi ezuttal csak egygyel fogunk foglalkozni s ez a takarmány előállításának kérdése. Igaz az a közmondás, hogy a rét a szántóföld anyja. A hol jó rétek nincsenek, ott jó állatok sem nevelődnek és ennek következtében a szántóföld is silány. És sajnos tapasztaljuk, hogy olyan elhanyagolt rétekre és legelőkre, mint hazánkban vannak, sehol sem találunk.

E fütermő helyekre gazdáink kevés gondot fordítanak, pedig ha a rétet a szántóföldhöz hasonló gondozásban részesítenék, egészen más eredményeket érnének el az állattenyésztésben, mert hiába, a jó rét adja a legjobb és legegészségesebb takarmányt; a réti széna minden faj állatnak legkedvesebb takarmánya s bő táperezénél fogva legkiadóbb is.

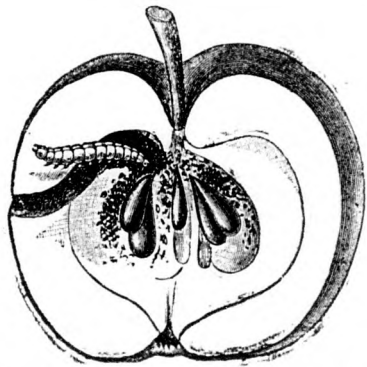
Nézzük hát miben nyilvánuljon a rétek és a legelők gondozása? Az első és fődolog a rétek és a legelők fogasolása, megporhanyítása, mert ez által megkönnyítjük a víz és levegő behatolását a gyökökhez, minek folytán azok erőteljesebben fognak fejlődni, bokrosodni. A fogasolással továbbá irtjuk a gyomokat s az oldott trágyeneműek behatolását a földbe elősegítjük. Azt mondhatná valaki az utóbb mondottakra, hogy hát a rétnak trágya is kell? Bizony kell, mert hiszen a réti növény ép oly természetű, mint a szántóföldé. Az is ép úgy megkívánja a talaj jó termő erejét, mint a szántóföldi növény. S e tekintetben ma már semmi nehézség sem merülhet fel, mert hiszen az országszerte megindult kísérletezések eredményeiből levonhatjuk a tanulságot arra, hogy hol milyen trágyát alkalmazzunk, hogy a legjobb eredményeket tudjuk elérni.

Az elsoroltakból láthatják állattenyésztőink, hogy nagyon kevés az a munka, a mit réteink megkívánnak.

Ne sajnálják tehát azt megtenni és saját jól felfogott érdekükben tekintsék azt legfontosabb feladatuknak.

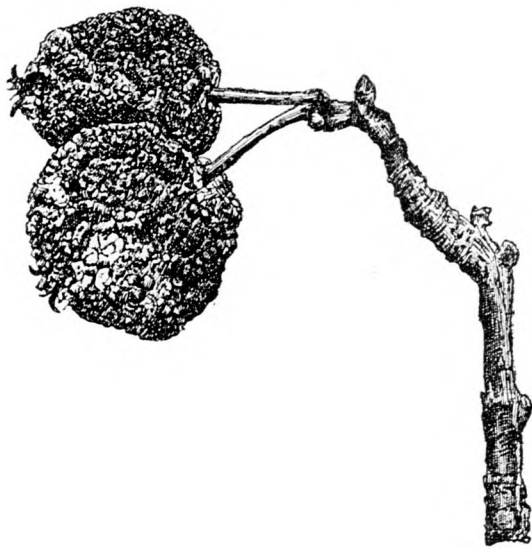
Rothadó alma.

Az idén azoktól a gazdáktól, akiknek gyümölcsösük van, sok panaszt hallottunk gyümölcsösük, de különösen almájuk rothadásáról. Kutatva ennek az okát, ha szemügyre vesszük az ilyen rothadt almákat, könnyen rámondhatjuk, hogy mi okozta e bajt. Az u. n. *monilia gomba* az, amely megrohasztja a később összeaszsa az almát. A *monilia gomba* vagy

Férges alma, az almamoly hernyójával.

penész, belülről támadja meg a gyümölcsöt, tehát ott okoz legnagyobb bajt, ahol pl. jégverés sebzi meg az almát, körtét, vagy amelyiket rovar furta meg. Ez a rovar az *almamoly*. Az almamoly kicsiny szürke pille, mely először a nyár elején repdes. Petéit az apró almára lerakja s amikor a petéből kibúvik, berágja magát az almába, úgy mint

Két összeaszott »moniliás alma«.

első ábránkon láthatni. Az így megtámadott gyümölcs rendszeren időelőtt le hull, mire azután a hernyó kímászik belőle, hogy más, még egészséges almába rágja be magát. Mint láthatjuk tehát, az itt feltüntetett összeaszott és rothadó almák, miután megférgekedtek, a *monilia gombától* megtámadva, rothadtak el. Megegyezik az is, hogy a *moniliapenész* még a fűn támadja meg az almát vagy körtét s akkor a hernyó hamarabb buvik ki belőle s az le nem esik a fáról, hanem ott marad csüngve, egész őszön át,

vagy sokszor még télben is oly alakban, mint másodikk ábránk mutatja.

Ha a *moniliapenész* ellen akarunk védekezni, elsősorban tehát az almamoly kártételét kell megakadályoznunk. Ez ellen a férges almát kell gyakran összeszednünk, tisztogatnunk kell továbbá az elhalt kérget a fákról, hogy a hernyónak ne lehessen, hova elbujnia. Készítsünk továbbá a fákon mesterséges buvóhelyeket, a honnét a hernyókat vagy bábokat összefogdossuk és elégethessük. Őszszel meszeljük be a fákat, ha a száraz kéregtől megszabadítottuk s ügyeljünk arra is, hogy példánkat a szomszédok is utánozzák.

Hogy megakadályozzuk azt, hogy a bárhonnét jövő pillék alma- vagy körtefáinkra petéit lerakják, e czélból almakoecsonyát szélesszáju üvegekben vagy

Rothadó »moniliás alma«.

naftalint rakunk a fára; előbbi a pilléket magára esalogatja, amibe megfulladnak, a naftalin ellenben a fáktól elriasztja a pilléket.

Azt mondtuk az elébb, hogy a gyümölcsfákon télen át is látni összeaszott *moniliás* gyümölcsöt. Az ilyeneket tűrni nem szabad. Azért különösen lombhullás után vizsgálgassuk át gondosan fáinkat s ha *moniliás* gyümölcsre akadunk, szedjük le azt és égessük el. Harmadik ábránkon egy java rothadásban lévő almát mutatunk be, amelynek bőre barna. A bőrön látható fehérebb csomók a *moniliapenészt* tüntetik fel. K.

Az istálló szellőztetése.

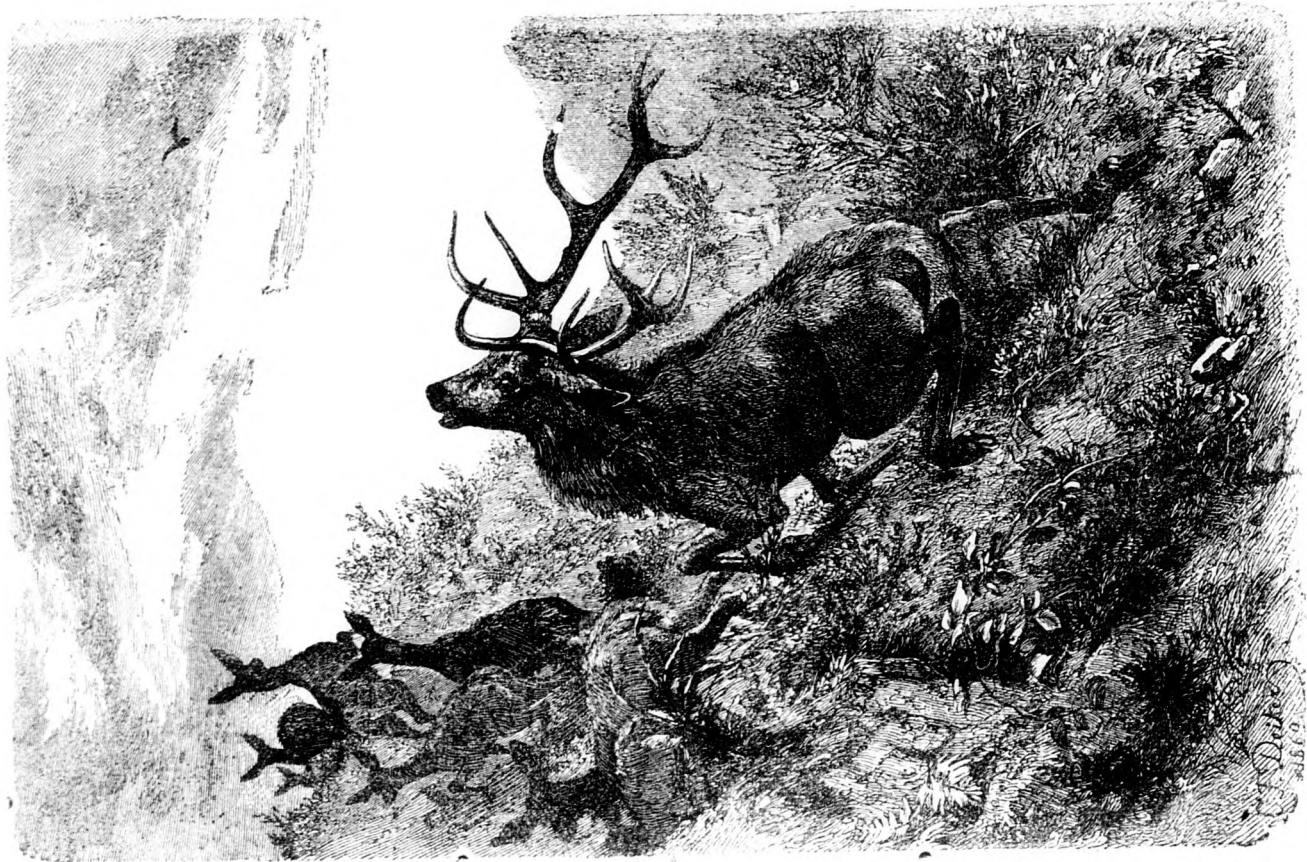
Nem lehet tagadni, hogy minél természetszerűbben tartjuk állatjainkat, annál ritkábban betegszenek azok meg.

A különféle nyavalyákat a rossz kezelés és a rossz gondozás okozza. Mit értünk kezelés és gondozás alatt? Értjük alatta a kellő takarmányozást és itatást; az alkalmas elhelyezést; az okszerű munkáltatást, a czélszerű nevelést; a szükséges óvást és védést és sok más egyebet. A sok közül ez alkalommal csak egyikről emlékezünk meg, a mely fontossága mellett így őszszel időszerű is.

Akármit is mondjanak, állatjaink legtöbb betegségét az alkalmatlan rossz étel és ital s a nem jó levegő okozza. Mert hiszen mit látunk? Sötét, rossz levegőjű helyen elsatnyul, elvész a növény, elhalványul, elbetegesedik a rabember s elpusztul mindkettő, ha idejekorán ki nem jut a friss levegőre. Házi állatainkra is ilyen rombolólag hat a rossz levegő s hogy manapság már hazánkban is annyi a tüdőbetegség jóság, nagyrészt az istállók rossz levegőjének tulajdonítható.

Hogy milyen kicsibe veszi némely ember az életető levegőt, gyakran megláthatjuk, mikor egyik-

elég nagy ablakokon a nap világosságát és a szabad friss levegőt, mert a napnak sugára sok káros anyagot megsemmisít s lehetővé teszi, hogy a piszkot jól meglássuk és takarítsuk. Eresszük be a külső, szabad levegőt, hogy a belsőt megjavítsa, a lélekzésre alkalmassá tegye s az állatok vérért megtisztítsa, míg télen hidegben se felejtkezzen el a gazda a szellőztetésről s arról, hogy állatjait egy-két órára a szabadba kieressze, mert a keveset mozgó dologtalan állat, amely amellet még rossz levegőben tartózkodik s talán rosszul eszik-iszik, legtöbbször a bőrével fizet.

ÜLDÖZÖTT VAD.

másik arasznyi ablakkal bíró lakásba, vagy ökölnyi szelelő lyukkal ellátott istállóba lépünk. Az ilyen sötét tartózkodási helynek lakójára elég egy pillanást vetnünk, hogy a levegő hiányának romboló hatásáról meggyőződünk. Elszorul a torkunk, zihálni kezd jó levegőhöz szokott tüdők s köhögésre fogván a dolgot, szemünk könnyel telnek meg. Szeretnők betörni azt az araszos ablakot, szeretnők kitágítani az ökölnyi szelelő lyukat, melyeket botor csinálója pokrócz darabokkal, vagy szalmával be is dugott, hogy a hideget kizárja. A boldogtalan azt hiszi, hogy a hideggel a levegőt ki nem zárja! Ott köhécsel satnya marhája, lova a ronda bűzös istállóban s ő bedugja még azt a kicsi szelelő lyukat is.

Nem mondjuk azt, hiába mondanánk, hogy építsen a kis gazda palotát, fényes istállót tükörablakkal, de igenis azt mondhatjuk, hogy eressze be istállójába a jól esukodó, könnyen nyitható és

Vegyések.

Friss szőlő eltartása. A szőlőt sokféleképpen tartják el és érdemes is vele foglalkozni, mert minél tovább tarthatjuk el épségben, annál nagyobb árt kapunk érte. Pusztán száraz, szellős, fagymentes, de nem meleg helyen fölaggatva is jó ideig tartható el, ha hibátlan és ritkabogyóju fürtöket tul nem érett állapotban választottunk és ha gondunk van rá, hogy amint rothadt bogyók mutatkoznak, azokat azonnal éles ollóval kivágjuk a mellékszemek megsértése nélkül. De eltarthatjuk a szőlőt még hosszabb ideig a fűrészpor közt is. A fűrészpornak tökéletesen száraznak kell lennie és menten minden piszoktól. E célra veszünk egy tiszta, száraz ládikát, melynek aljára tenyérszerű magasságban fűrészport szórunk és arra, közöket hagyva, helyezük el a megválogatott, teljesen ép, nem tulérett fürtöket.

AZ ANGOL KIRÁLY 6 ÉVES KORÁBAN.

A fűrtöket letakarjuk pergament vagy ennek híján egyéb erős papirossal és a papirosra ismét az említett magasságban fűrészpórt teszünk, arra megint fűrtöket és így felváltva, míg csak a ládika meg nem telik, melyet azután beszegezünk és száraz, hűvös helyen tartunk.

Virágáros leány.

*Kint az utcán hull az eső,
Süvölt a szél a sarkon át,
Mintha csak észre se venné:
Kínálgatja a virágját*

A virágáros leány.

*Nézem, nézem a virágot,
Alig akad szép szál közte,
Tépett, fonyadt, de megveszem,
Mert szépen összekötözte.*

A virágáros leány.

*Süvölt a szél, ugy megrezzen,
Fázik bár, nem panaszolja,
Szépmek mondja virágjait
Bár tudja, hogy nem ibolya,*

A virágáros leány.

*Veszek tőle egy kis esokrot,
És szemébe nézek mélyen,
Tavaszi melege süt reám,
És biztatom, hogy ne féljen*

A virágáros leány.

Kisfalvi Ferencz.

Hogyan jött vissza Gergő bácsi Franciaországból?

— *Mulatságos história.* —

Öreg baka volt Gyuresik Gergő uram ott valahol a Tisza mellett. Végig küzdötte a francziákat, a németeket, még »Spanyolviaszk«-országban is volt, amint ő kigyelme mondani szokta olykoron. Hatalmas bajusza alól mindig került ki a lócza-kompaniának valami história, miben kigyelme vitézkedett és becsületére legyen mondva, mindannyiszor legény volt a gáton. Szerette az öreg baka, hogy ha hallgatósága nem zavarta beszédét.

Bizony én nem emlékszem vissza biztosan arra az estére, hogy mennyien hallgattuk az öreg bakát, de megmaradt emlékezetemben, hogy egy fához támaszkodva, subába guborodva, lestem minden szót az öreg bajusza alól. Mielőtt a beszédbe fogott volna, Szuszogó Tóth Andrást mindig megszólította, hogy nem hozott-e egy pipára valót a fehérszéli sárga dohányból. Szuszogó Tóth uram pedig ilyen kérdésre kihuzta a zacsót a korez mellől és tiszteletes mosolygás között odanyújtotta Gyuresik Gergő uramnak. S mikor aztán a makra pompásan szelelt s a kitóduló füst tündéries ködben homályossá tette az öreg baka képét, egyet köszörült a torkán s nekifogott a mesének. És ő e rendjében mondá:

— Te Pista, elémbé ülj, mert ma este te leszol a franczia. Igy ni. Hát tudják kelmetek, mikor még a császár idejében huszonkét esztendővel hordoztam déleleg testemet, mi öten magyar legények kinyargaltunk Franciaországba. Hogy a tisztesség, meg aztán a tekintély ne adóztassék meg, azt mondám én egyik bajtársamnak:

— Tudja-e kelmed mit gondútam.

— Akié a szó, azé a gondolat is — szól vissza a pajtás.

— Nem egyéb ez ezimbora, mint hogy ki köll vágni a becsületet a francziák előtt. Mint ilyen csupasz huszárok nem mehetünk sujtás nélkül. Kigyelmed *Böngér* Ferencz obester lesz, *Finácz* Albert hadnagy, *Kondás* Mihály kapitány, *Kikircs* Móró őrmester, én pedig Gyuresik Gergő generális.

— Hát má mért kell éppen kigyelmednek lenni a generálisnak? — kérdi a *Kikircs* Móró, akit bántott, hogy ő csak őrmester.

— Igazán furesa egy ember kelmed, *Kikircs* Móró. Csak köll lenni köztünk generálisnak is. Kigyélmoteknek mindeniknek van már rangja, csak nekem ninesen. És hogy a tisztesség megkivánja, akár jobbrul, akár balrul nézzük a dolgot, rám esett ezen méltóság.

Igy aztán, fiaim, nekimentünk a nagyvilágnak, fölkerestük a franczia sógorékat. Képzeltetitek, milyen ribillió volt, mikor öten, magyar gyerekek végig futtattunk a párisi utcákon. Ahány szemrevaló menyecske, meg lány volt a városban, az mind

elibénk futott. Volt ott mit enni-inni és mulatni való. Olyan jó komák lettek a francziák, hogy megparolázták velünk az ánglusok leverését.

— Ne ne vess. te Pista, mert sujtok rajtad egy francziásot.

Amint mondom, a francziáknak van eszük meg pénzük. Fiaim, ez köll ám egy nemzetnek. Jó a fejetekbe véssétek. Szemrevaló legény voltam akkor. Éppen egyik francia svalizsér barátomnál vacsoráltunk.

Azt mondja az egyik pajtásom:

— Gergő te, nézz csak balra, hogyan kaecin-

— Nem én, mert ez nagyon okos beszéd, — felel szégyenkezve Szuszogó Tóth uram.

A frájla aztán kihitt egy másik szobába és azt mondja:

— Generális uram! Gyűjjék és szökjék meg velem.

— Azt az erkölestelen nemzetségedet, hát hogy mersz ilyet mondani egy becsületes magyar katonának.

De a frájla nem hagyott békiben, csak vitt magával a pítvarnak a tulsó végibe. Ott befordult egy sötét árnyékosba, míg csak aztán egy nagy

H O L A Z E G É R ?

gat rád az a francia frájla. Amint odanézek, hát már integet is. Megkövettem a nemes társaságot, fölkeredtem az asztal mellől s odalépkedék melléje. Mondom aztán neki:

— Azt a tüzes tekintetét a szemednek ruzsám, mit kaecintasz olyan hivogatólag rám.

Ó francziául vágott vissza:

— Má hogyne kaecintanék, mikor ugy integet felém a kigyelmed bajusza.

Tudtam már hányadán vagyok.

Szuszogó Tóth uram közbevág:

— Hát kigyelmed tudott akkor francziául.

Gyuresik Gergő elröstelte magát, hogy így megfogyták.

— Hogy tudtam-e? Persze, hogy tudtam. Hisz akkor mindegy volt, akár magyarul beszél az ember, akár francziául. Ha francziául beszélt az ember magyarul értették, ha magyarul beszélt az ember francziául értették meg az embert. Hát kend ért-e már?

világos szobában nem voltunk. Amint belépünk, hát mit látnak szemeim, mint az én igazi generálisomat onnanhazulról, aki rapportra állított bennünket elő.

— Gyuresik Gergő közlegény, hogy jutott kend ide Franciaországba.

— Csak lovon, generális uram.

— Tudja-e azt kend, hogy kend megszökött?

— Tudni tudom, de hogy kerül a generális ur ide miközibénk.

— Ahhoz kendnek semmi közze, hanem most pakkoljanak kendtek az ítéletre.

Mit vót, mit tenni, nekiálltunk az ítéletnek. Biztosan fejünket veszi a haditörvényszék.

Másnap aztán odaálltunk mind az öten a generális elé. Kiküldött bennünket az udvarra. Képzeljék kelmetek, ott volt az egész magyar armádia! A sok francia is odavetődött, csak úgy viesorgott.

Bizony, hallják mindannyian, rösteltük a szé-

gyent, mi bennünket ért. A generális levetkőztetett bennünket, *bakaruhát adott ránk* s tudják-e kendtek min gyüttünk haza? — *számíron*. No, hogy egy magyar huszárt ilyen szégyen érjen, ezt még generális koromban sem hittem volna. Úgy volt ez, aki hiszi, hiszi, aki nem hiszi, menjen ki Franciaországba és kérdezze meg.

Buday Barna.

Apróságok.

A tehénrevaló. Egyik vidéki vendéglő ivójában hevült, piros arccal dalolgatott aranyos kedvében egy vidéki magyar. Látszott rajta, hogy a kedve széles... eltart talán hajnalig is. Persze, örült a vendéglős s mert örömeiben az ember kitárja a szívét, hogy a más szegény ördögöket szájalommal öntözgesse: ő is, tudniillik a vendéglős megsajnálta a sarokban pislogó muzsikusz cigányt s biztatta, kísérelje meg a mulatópolgár körében a szerenesjét. A hegedű csakhamar kezébe került. A cigány derült arccal állt a vendég elé.

- Egy nótát, csak egyet, ides ur!
- Nem tuecz...
- Még a nótáját is eltalálom...
- Reggelig se biz azt...
- Mit ad, ha eltalálom s reggelig huzom?
- Kapsz egy tehénrevalót.

Felragyogott a cigány fekete szeme. A nótát csakhamar eltalálta s huzta... huzta a *tehénrevaló* boldog reményében világos hajnalig.

A magyar agyonmulatta magát... Berekedt, elázott... düledezve ezibálta magára a dolmányát s indulni készült.

A cigány ijedve kapaszkodott beléje s szorongva kérdé:

- Édes uram uram... a *tehénrevaló*?
- Ahám! Majd el is feledtem?

Belenyul a dolmány belső zsebébe s egy jókora csomagot vonszol elő...

- Itt van la... a *tehénrevaló*.

A cigány nevető képpel bontogatta s előkerült egy vadonat új... kolomp...

Elszólta magát. Egy csinos fiatal leányka lépett be a mézárós üzletbe: — Kérnék tiz krajczárért hust a macskánk részére, — de ne tessék zsirosat adni, mert azt a papa nem szereti.

Képeinkhez.

Az angol király 6 éves korában. Viktória halála után Edvárd király lépett a trónra. Dühöngő háboru folyása alatt vette át az angol nemzet uralmát. Azt hitte az egész világ, hogy az új uralkodó vége vett a délafrikai angol-bur háborunak, de ime ma sines

vége, sőt egy évig még elfog tartani, azt jósolják az angolok. Edvárd király még nincs megkoronázva. A tavaszra halasztotta a koronázási ünnepélyt abban a reményben, hogy a háborunak addig vége lesz. Mai képünkön Edvárd angol királyt, mint hatéves fiút mutatja be.

Üldözött vad. Hazánkban a most élő vadak között talán a szarvas a legszebb állatt és a vadászata is legkedveltebb. Valami gyönyörűség a vadász embernek az erdők eme vadját leteríteni. Benn a rengeteg árnyas mélyén keresik fel a szavast. Husa igen izletes. Bőre szintén kelendő cikket képez. Az üldözött szarvast tünteti fel mai képünk, amint a sűrűségeből elő törtet.

Hol az egér? Nagy baj van. Fölfordult a ház rendje fenekestül és ennek a nagy riadalomnak az oka egy kis egérke. Valami módon bekerült a szobába, hol észrevették és üldözni kezdték a kis kártékony állatot. Van lárma, sikoltás, amíg üldözik, kergetik a piczi egeret. Olyan háborúságot okozott a csöpp kis állatt, hogy még hathétmulva is lesz, amit beszéljenek. Az érdekes vadászatot igen találoán mutatja be képünk.

Betűrejtvény.

S az S ö Hulla hó v jaj Bej Ó
jő v rács

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő november hó 3.

A „Független Ujság” 42. számában közölt talány megfejtése:

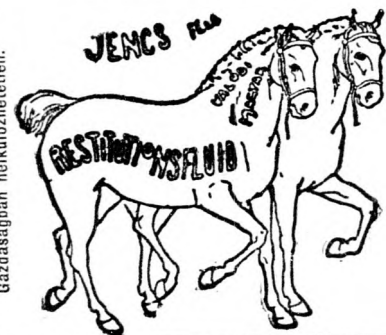
«Kis lak áll a nagy Duna mentében».

Helyesen fejtették meg: Megyeri Mariska, ifj. Pádár János, Málnási László, Erdélyi Gy., Hefty testvérek, Smer Mátvás Kőrödi András, László Endre, ifj. Buzó Samu, Bodnár Imre, Baláss János, „Földmiv. isk. Lugos”

A sorshuzásnál Megyeri Mariska (Tompá) neve jött ki elsőnek kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Közös sors” című eredeti székely regényét küldöttük meg.

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitaratóvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —
Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógyszer-tára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor gyógyszeriárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1901. október 26-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 15:60—16:40
K. Rozs 13:40 K-tól 13:60 K-ig. *Arpa* 11:80 K-tól 12:20 K-ig, jobb
 minőségű 15:40 K-tól 16:60 K-ig. *Zab* 14:50 K. *Tengeri* 10:50 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:80	25:00	23:90	23:10	22:60	22:00	21:00	18:50	11:80

Buzakorpa finom 8:90 K, durva 8:90 K.

Egyéb magvak: *mák* 60—68 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű
 30—32 K, aprószemű 34—35 K, *tarka* 26—28 K, *lencse* 24—36
 borsó héjas 28—32 K, lóhere 46—55 K, luczerna 48—54 K,
 baltaczim 12:50—13:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 440—600 fillér, muhar 480—560
 fillér, zsupszalma 280—310 fillér, alomszalma 300—320 fillér.
Juhvásár. Belföldi hizlatt ürű 37—41 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 91—92 fillér,
 280—300 kg.-mos 90—92 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 89—91
 fillér, szerb 84—90 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar
 ökör jobb minőségű 64—70—, középminőségű 54—62—,
 alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű
 magyar és tarka tehén 36—52:00, magyar tehén középminőségű
 42—62:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—
 65:00, szerbiai ökör jobb minőségű 56—60—, kivitel —,
 középminőségű 34—54—, szerbiai bika 42—52—, szerbia
 hivály 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban
 Élő borju 66—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:00—4:00 K, csirke 1:30—1:50
 K, kappan hizott 3:00 K.—4:00 K. Rucza 4:50—6:00 K. Lud hizott
 12—15 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 76—78 K, erdélyi 70—73 K, ládánként. Tea.
 tojás 100 drb 5:50—5:80 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:80—2:10, tejföl 64—80 fillér literen-
 ként, főzővaj 1:40—1:50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 5:00—7:00 1 q 5:00—7:00
 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 5:—8:—, zeller 100
 drb 2:00—7:00, karalábé 1:00—1:60, vöröshagyma 100 kötés 0:—
 drb 2:00 q 6:40—7:20, foghagyma 28—40—, vörösrépa 100
 drb. 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 0:—0:—, kelkáposzta
 100 drb 2:00—6:00, vöröskáposzta 0:—0:—, fejesaláta
 1:60—2:60, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 3:00—3:20,
 sárga 3:00—3:50.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

KÜHNE E., MOSON, mezőgazdasági gépgyárában

készülnek és az őszi időnyre szállíthatók: egy- és többvasu aczélekék, leggon-
 dosabb kivitelben és szerkezetben. Boronák és rögtörő hengerek,

„Mosoni-Drill”^{tolóker-}
^{kes és} „Hungaria-Drill”
 meritőkorongos bevált sorvetőgépek.

Tisztító- és szelelő-rosták, konkolyválasztógépek.

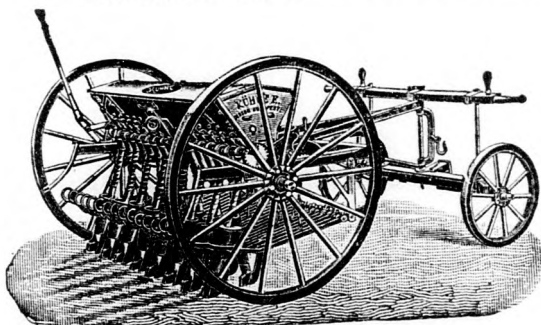
Borsajtók, szőlőzúzók és bogyózók.
 Uj! Szabadalmazott Casali-féle nagy
 morzsolók erőműhajtásra. Takarmány-
 készítőgépek.

Takarmánykamra
 berendezések.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

— Árjegyzék szívesen küldetik. —

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
 az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolczadik évfolyama régi
 köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A
 „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé
 tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” elő-
 fizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

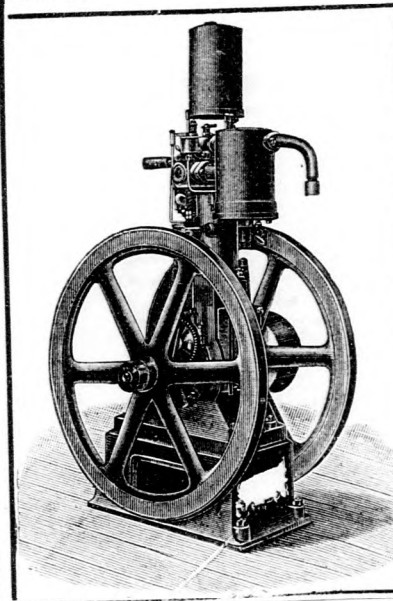
a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatalában,
 BUDAPEST, IX., Üllő-ut 25. (Köztelek.)

Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv. társaság

BUDAPESTEN.**Petroleum és benzinmotoraink,**

Msz. 17.

petroleum és benzin
 lokomobiljaink

(Bánki szabadalma).

adómentes és-
 ványolajjal
 a legolcsóbb
 hajtóerő.

Hatósági engedély
 nélkül
 bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes,
 egyszerű, tartós
 szerkezetű,
 gépészre nincs
 szükség.

Árjegyzéket kivá-
 natra küldünk.

1901. évi forgalom 26000 zsák
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,

nevezetesen

július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

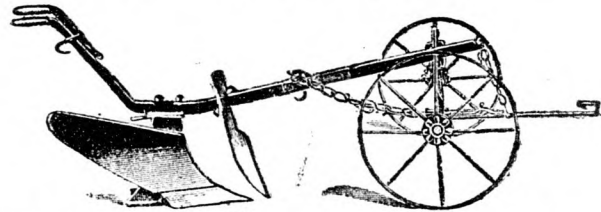
HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő eszközei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

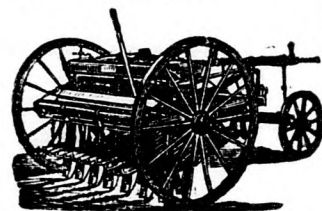
„Unicum Drill” sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kicserélése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérletve.

1044
 1901. sz. v. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A folyó évi augusztus hó 27-én megtartott ajánlati versenytárgyalás a m. kir. földművelésügyi ministerium által jóvá nem hagyatott, ennél fogva a székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, bábolnai, nyitrai, nagyatádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1901. december hó 1-től 1902. október hó végéig

szükséglendő kenyér, zab, széna, alom- és ágyszalma, tüzifa és kőolaj biztosítása iránt

a székesfehérvári m. kir. állami méntelep parancsnokság számvivő irodájában

1901. évi november hó 4-én d. e. 9 órakor

ujabb zárt ajánlatok tárgyalása fog megtartatni.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában megtudhatók, a hol a szállítási feltételek füzete is betekinhető és a honnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetni fog.

Az érdeklődők ennél fogva erről azon felhívással értesítettnek, miként az erre vonatkozó ajánlataikat a kitűzött határidőig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezettek figyelmen kívül hagyatnak.

Kelt Székesfehérvár, 1901. október hó 16-án.

Székesfehérvári m. kir. állami méntelep parancsnokság.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legökéletesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők
közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokka minden
iránybn készséggel szolgál

az igazgatóság

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
vezetői PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek tejes felszerelése.
* BUDAPEST *
V., Báthory-utca 4. szám.